

Temat: Wystawa dla tajemniczego Przybysza z planety o nazwie Znikąd.

1. Autor: Sebastian Wachowiak
2. Czas realizacji: 45 minut.
3. Poziom edukacyjny: uczniowie klasy 4-6 szkoły podstawowej.
4. Liczba uczestników: ok. 15 osób.
5. Metody dydaktyczne: dyskusja, gra filozoficzna, rysowanie.
6. Formy pracy: praca indywidualna, interaktywna praca z całą grupą, praca grupowa.
7. Materiały dydaktyczne: kartki z bloku rysunkowego, kredki, pisaki, duża siatka na zakupy.
8. Cele główny: wprowadzenie kategorii bytu (tego, co jest) oraz skonfrontowanie jej z kategorią niebytu (tym, czego nie ma).
9. Cele szczegółowe:
 - a) wiedza:
 - uczeń podaje przykłady rzeczy, które są (bytów), oraz potrafi utworzyć dla nich kategorie bytowe, a następnie uporządkować wskazane rzeczy według nich;
 - uczeń dostrzega różnorodność oraz wielość bytów;
 - uczeń wskazuje na różnice między poszczególnymi bytami (kategoriami bytów) – odmiennymi sposobami ich istnienia;
 - uczeń pojmuje zakres kategorii bytu: jej szczególną ogólność wyrażającą to, co jest, wszystko;
 - uczeń poznaje i rozumie kategorię niebytu, zapośredniczając ją negatywnie o sam byt; rozumie niebyt poprzez negację tego, co jest;
 - b) umiejętności:
 - uczeń ćwiczy umiejętność myślenia abstrakcyjnego;

- uczeń uczy się odwagi w myśleniu: wykraczając poza horyzont tego, co doświadczalne;
- uczeń ćwiczy umiejętność transformacji idei oraz własnego doświadczenia na rysunek;
- uczeń stosuje kategorie bytowe w podstawowej refleksji nad doświadczanym przez siebie światem;
- uczeń uczy się stosować kryteria i dokonywać w oparciu o to kategoryzacji.

10. Scenariusz zajęć

1. Czynności wstępne:

Czynności wstępne: postawienie sobie pytania głównego i przedstawienie, z pomocą dzieci, jego filozoficznego (ontologicznego) sensu: Co jest? Co istnieje? Co nie istnieje? Jak istnieje to, co istnieje? Jakie jest znaczenie tego wszystkiego, co nas otacza?). [2 min]

2. Ćwiczenie:

I faza [9 min]: dzieci odpowiadają na pytanie: co jest na świecie? Odpowiedzi zapisujemy na tablicy. Warto zadbać o to, by na tablicy zostały wymienione: rośliny, obiekty nieożywione, myśli, emocje, postacie z bajek, bóg, przeszłość, czas, ruch.

II faza [7 min]: staramy się odpowiedzieć na następujące pytania: Jak one [obiekty wynotowane w I fazie] istnieją? Czy wszystkie istnieją tak samo? Czym różnią się na przykład: smutek (emocje) od drgania (ruchu)? Czym rośliny od kamienia (obiekty ożywione od nieożywionych)? Czy Batman myśli? Czy mogę spotkać się z Batmanem? Czy Batman się porusza? Czy Batman może się spóźnić na kolację? Dlaczego mamy (o ile mamy) wątpliwości, co do poprzednich pytań?

III faza [8 min]: Każde z dzieci rysuje na kartce jedną z rzeczy, które zapisaliśmy na tablicy. W naszym ćwiczeniu od teraz będą to *wszystkie rzeczy, jakie w ogóle są*. Nie może być niczego więcej, nie ma niczego mniej.

IV faza: Z narysowanych w III fazie rzeczy tworzymy wystawę dla tajemniczego Przybysza z planety o nazwie Znikąd.

Narracja: Przybył do nas tajemniczy Przybysz. Nie możemy go zobaczyć, ale wiemy, że chce on obejrzeć sobie wszystko to, co w naszym świecie jest. Musimy postarać

się, by pokazać mu jak najlepiej to, co jest. Jeśli wspaniale ugościmy Przybysza, może wówczas otrzymamy od niego jakąś nagrodę [1 min].

Zadanie: Tworzymy kategorie dla narysowanych rzeczy, odpowiadając sobie na pytania, czym one są, oraz czym nie są, a także korzystając z wniosków z II fazy [7 min]: np. gniew i radość podpadają pod kategorię 'emocje'; staramy się uporządkować narysowane przez nas rzeczy według kategorii.

Dalszy ciąg narracji: Przybysz jest bardzo zadowolony. Obiecuje nagrodę, ale tak bardzo spodobały mu się rzeczy, które są, że prosi o to, by mógł sobie je zabrać. W odpowiedzi na to pakujemy nasze rzeczy do ogromnej Bańki Mydlanej (dużej siatki, w której pomieścimy nasze rysunki). Oddajemy ją Przybyszowi [1 min].

3. **Dyskusja [10 min]:** [14 min]

Kim jest Przybysz, skoro wszystkie rzeczy są w siatce? Skąd przybył do nas Przybysz? Dokąd odejdzie? Czy faktycznie może nam coś dać, skoro jest ze Znikąd? Co może nam dać w prezencie? Przybysz dał nam zdziwienie. Kto się dziwi, dosięga mądrości. To dzięki Przybyszowi. Gdzie znajduje się Bańka Mydlana? W czym ona jest umieszczona, skoro sama mieści w sobie wszystkie rzeczy, które są? Kim możemy nazwać samych siebie, skoro nie ma nas w Bańce Mydlanej, a to my stworzyliśmy wszystkie rzeczy (narysowaliśmy)? Gdzie my jesteśmy, jeśli jesteśmy poza Bańką Mydlaną? Czy w ogóle jesteśmy?